

Jan en Mieke Duijndam: Multifunctionele landbouw

Bedrijfsvoering

Aantal melkkoeien: 120 (Montbeliardes)

Grasland: 113 hectare waarvan

65 ha blijvend grasland rondom boerderij
35 ha blijvend grasland (Bovenpolder)

Bouwland: 13 ha gras/klaver maaiweide

Natuur: 80 ha met uitgestelde maaidatum
47 km slootkantbeheer van 3 meter

Boeren voor natuur

Samen met Alterra (WUR) en de initiatiefgroep Natuurbeheer Delft heeft Jan Duijndam in 2003 een plan gemaakt voor een nieuwe manier van boeren (Boeren voor Natuur). Dit plan houdt in dat er natuurgericht geboerd wordt. De landbouw staat in dienst van de natuur en het product natuur levert een groot deel van het inkomen. Voorwaarden voor deze manier van boeren zijn:

Geen input van buiten het bedrijf (geen mest, krachtvoer en ruwvoer aanvoeren). Hierdoor zal een deel van de graslanden verschrallen.

Aanleg en versterking van landschapselementen (slikgebied, natuurvriendelijke oevers, bosranden) op 10% van de oppervlakte van het bedrijf.

Vernatting door het polderpeil te verhogen.

Aanleg van wandelpaden om de recreatieve mogelijkheden te verbeteren. De natuurvergoeding komt uit een regionaal fonds waarin overheid en bedrijfsleven geld storten. Het rendement van het fonds levert de natuurbeloning op.

Het bedrijf van Jan en Mieke Duijndam is pilotbedrijf van Boeren voor Natuur (zie kader). Jan verwacht hier veel van, omdat hij een langdurige verbintenis aan wil gaan voor natuurproductie. Op dit moment maakt het bedrijf gebruik van de SAN-regeling (zie kader), maar kan die slechts voor maximaal 6 jaar afsluiten. Daarna is het maar weer afwachten hoe het zal lopen.

Jan Duijndam: "Ik ben ervan overtuigd dat mijn bedrijf op deze locatie toekomst heeft voor ontwikkeling en behoud van natuur en landschap in combinatie met landbouw. Momenteel ben ik met ingrijpende zaken bezig, zoals omschakelen van ras koeien en bouw van een potstal. Voor deze zaken zoek ik liever een langdurige financieringsvorm. Boeren voor Natuur gaat uit van 30 jaar. Dat biedt mij meer zekerheid."

SAN (Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer)

De SAN is sinds 2000 de subsidieregeling voor het in stand houden en ontwikkelen van natuur op landbouwgronden en waardevolle landschappen in Nederland. Door de subsidieregeling wil men agrarische ondernemers hier actief bij betrekken. Het beheren van natuur brengt kosten met zich mee. LNV stelt hiervoor subsidiegelden beschikbaar.

Op het bedrijf van Jan en Mieke is natuur geheel geïntegreerd met de veehouderij. De doelstelling is om 50% van de inkomsten uit natuur te halen. Hiervoor is een omslag in denken nodig. Jan: "Ik ben net zo blij met een watersnip, als met een koe die 40 liter geeft."

De uitdagingen

Voor een goede integratie van landbouw en natuur kwam Jan voor een aantal uitdagingen te staan. Door op het bedrijf te experimenteren, stapsgewijs veranderingen door te voeren en vooral goed te blijven kijken, is een flink aantal van deze uitdagingen omgevormd tot novelties. Per onderdeel worden deze uitdagingen en de daarmee gevormde novelties verder uitgewerkt. De novelties samen vormen uiteindelijk een systeem dat toepasbaar is op het bedrijf van Jan en Mieke. Dit systeem kan echter nog verder ontwikkeld worden. Zodra een nieuwe novelty in beeld komt, gaat Jan alweer een nieuwe uitdaging aan.

